

Statnetts håndtering av planlagte driftsstanser

Beskrivelse for konsesjonærer som omfattes av fos § 17, Samordning av driftsstanser.

Dato: 04.03.2016

Innhold

1	Innmelding av planlagte driftsstanser	2
1.1	Innmelding via Fosweb Driftsstans	2
1.2	Innhold i plan	2
1.3	Frister for innmelding i Fosweb Driftsstans	2
1.4	Klageadgang.....	3
2	Krav til godkjenning av en driftsstans.....	3
3	Hvem blir varslet om en driftsstans?	4
4	Kostnadsdekning.....	4
5	Rutiner ved omprioritering av driftsstanser	5

1 Innmelding av planlagte driftsstanser

Ihht fos § 17 skal planer om driftsstans i sentral- og regionalnettet og tilknyttede produksjonsenheter som kan påvirke andre konsesjonærer, meldes til Systemansvarlig i rimelig tid før driftsstansen. Ingen kan iverksette driftsstans uten etter vedtak av Systemansvarlig.

Aktiviteter skal også meldes inn selv om dette ikke medfører utkobling, f.eks. på grunn av termovisjon, skogrydding, AUS, arbeid i stasjon/kontrollanlegg etc.

1.1 Innmelding via Fosweb Driftsstans

Innmelding av driftsstanser skjer via Statnetts web-baserte verktøy for koordinering av driftsstanser (Fosweb Driftsstans) hvor alle konsesjonærer er tildelt brukernavn og passord. Tilgang finnes på Statnetts hjemmesider: <http://www.statnett.no/Fosweb/> under "Kundeportal".

Innmelding av driftsstanser skal skje av den som har anleggskonsesjon for drift av anlegget. Det forutsettes en god koordinering av hver enkelt konsesjonærs aktiviteter, nybygging, reinvesteringer og vedlikehold, for å minimere systemmessige konsekvenser av nødvendig arbeid i nettet. Det forutsettes også at det planlegges for minimum utetid i hver enkelt utkobling. Systemansvarlig vil vurdere utkoblingsperioden og om denne bør forkortes ytterligere ut fra totale vurderinger av kostnader og nytte.

1.2 Innhold i plan

Ved innmelding av driftsstans skal følgende oppgis:

- Arbeid med eller uten utkobling (kryss av)
- Anleggsdel (velges fra liste).
- Årsak og arbeidsbeskrivelse.
- Planlagt utkoblingstidspunkt.
- Planlagt innkoblingstidspunkt.
 - Disse tidspunktene (start/stop) må ta høyde for tiden som trengs for ut/innkobling, sikring/avsikring osv.
- Det skal angis om det er fleksibilitet i forhold til omsøkt ut- og innkoblingstidspunkt
- Ut- og innkobling:
 - Det skal angis om anleggsdelen kan kobles inn på hverdager og/eller helg og eventuelle tidspunkter for dette
 - Om det meldes inn tidspunkter i dette feltet, legges det til grunn at anleggene skal kobles inn/ut i henhold til dette.
 - Det skal angis hvor lang tid det vil ta og koble inn igjen anlegget om det skulle oppstå behov for dette (kan utdypes i arbeidsbeskrivelsen)
- Kontaktperson og telefon.

Dersom en jobb går over flere perioder, hvor anleggsdelen er tilgjengelig i mellomtiden, skal søknaden deles opp. Det bør da gå klart fram at søknaden er en del av en overliggende plan.

1.3 Frister for innmelding i Fosweb Driftsstans

Følgende frister gjelder:

Årsplan: 1.oktober

Alle driftsstanser i sentralnettet for kommende kalenderår, inkludert nedtransformeringer til regionalnettet samt driftsstanser i produksjonsanlegg tilknyttet sentralnettet skal meldes til systemansvarlig innen 1. oktober hvert år. Dette inkluderer alle 132 kV- anlegg i sentralnettet. På den måten kan flere arbeider samordnes og plasseres i driftsmessig gunstig tidspunkt i forhold til forventet effektflyt i Norge/Norden og i lokale områder. Dette gjelder i hovedsak anleggsdeler

som kan medføre flaskehalser, redusert driftssikkerhet eller kan påvirke utnyttelsen av produksjonsapparatet.

Innmelding senere på året: 3 måneder

Det aksepteres innmelding også etter at årsplanen er fastlagt, men siste frist for innmelding av planlagte driftsstanser er 3 måneder før utkoblingstidspunktet. Innmelding senere enn 3 måneder før ønsket utkoblingstidspunkt skal begrunnes. Allerede godkjente driftsstanser vil ha høyere prioritet enn senere innmeldte planer.

Innmelding mindre enn 3 uker før utkoblingstidspunktet

Innmelding av driftsstanser senere enn 3 uker før ønsket utkoblingstidspunkt aksepteres kun ved uforutsett nødvendig feilretting. Ved utfall med varige feil, skal driftsstans meldes til systemansvarlig når feilårsak er fastslått og forventet innkoblingstidspunkt er avklart, dog senest innen 12 timer etter utkoblingstidspunktet.

Det kan være hensyn som tilsier at det også vil bli godkjent andre sent innmeldte driftsstanser. Dette vil blant annet gjelde driftsstanser som ikke, eller i svært liten grad, berører andre konsesjonærer. Det kan ikke påregnes at ønsket tidspunkt blir innvilget.

1.4 Klageadgang

- Konsesjonær har normal klageadgang ved "ikke-systemkritiske vedtak". Dette gjelder blant annet planlagte driftsstanser hvor vedtak fattes senest innen 3 måneder før planlagt utkoblingstidspunkt. Eventuelle klager sendes til systemansvarlig som foretar ny behandling før den eventuelt sendes videre til NVE for endelig vedtak.
- Driftsstanser som skyldes uforutsette og andre ikke planlagte hendelser, vil kunne bli behandlet av systemansvarlig med et systemkritisk vedtak. Slike vedtak omfattes ikke av klageadgang.

2 Krav til godkjenning av en driftsstans

Ved behandling av utkoblinger vil Systemansvarlig v/Driftsstanskontoret vurdere konsekvenser av utkoblingen mht driftssikkerhet og markedet/enkeltaktører. Målet er å optimalisere de samlede samfunnsmessige virkningene gjennom å planlegge de enkelte utkoblingene i tid. For at systemansvarlig skal kunne godkjenne en søknad om driftsstans skal følgende forhold vurderes, om nødvendig med tilhørende vedtak:

Driftsstans som medfører redusert driftssikkerhet

- Ved driftsstanser tillates en økt risikoeksponering.
- For en driftsstans som medfører redusert driftssikkerhet (N-0 eller N-1/2 drift) skal det utarbeides egen Gjenopprettingsplan (GO-plan).
- Denne skal utarbeides av den driftssentral som er ledende ved behov for gjenoppretting etter feil.
- Det skal undersøkes om alternative gjennomføringsmåter kan iverksettes, eventuelt finne tiltak slik at anleggsdelen kan idriftsettes så raskt som mulig og helst innen 2 timer.

Driftsstans som medfører redusert elspotkapasitet eller omfattende flaskehals

- Det skal foretas en vurdering av reduksjon i elspot-kapasitet og en vurdering av konsekvensene [liten, stor, svært stor].

Ved "stor" eller "svært stor" konsekvens skal det vurderes om et annet tidspunkt vil redusere konsekvensene. Det skal også undersøkes om mulige alternative gjennomføringsmåter bør iverksettes.

Driftsstans som medfører krav om "produksjonstilpasning"

- Produsenter som blir berørt av produksjonstilpasning skal (om mulig) kontaktes i god tid slik at de kan få uttalt seg om ønsket utkoblingsperiode.
- Det er systemansvarlig som vedtar endelig utkoblingsperiode. Om nødvendig må

produsentenes kostnader for ulike utkoblingsperioder innhentes og vurderes mot nødvendigheten av å foreta vedlikehold/repasjon til innmeldt tidspunkt.

- Det skal angis ved vedtak om hvilken kraftstasjon som kjører frekvens og detaljering av produksjon pr. produsent/eier for å dekke forventet forbruk/ kapasitet i området.
- Fordeling av produksjon mellom flere eiere fastsettes i forhold til installert effekt i kraftstasjonene. Ved fare for vanntap prioriteres disse kraftstasjonene.

Driftsstans som medfører krav om Urgent Market Message (UMM)

- Dersom en plan endrer handelskapasiteten med 101 MW eller mer, skal UMM sendes.
- Dersom en plan medfører innestengt produksjon/forbruk (Sealed in production/consumption) på 101 MW eller mer per aggregat eller forbruksenhet, eller 201 MW eller mer per stasjon skal UMM sendes.

Koordinering av flere jobber til samme driftsstans

- Systemansvarlig skal tilstrebe og legge flere vedlikeholdsarbeider til samme utkoblingsperiode for anlegget. Dette for å redusere total utetid.

3 Hvem blir varslet om en driftsstans?

Vedtak om driftsstanser sendes ut via mail fra Driftsstanskontoret. Det er bygget en database der det fremgår hvilke stasjoner/anleggsdeler den enkelte konsesjonær skal motta kopi av vedtak om driftsstans.

Konsesjonær administrerer selv e-post adresser som skal brukes i forbindelse med utsendelse av vedtak og kopi av vedtak via Min Side på Fosweb Driftsstans.

Vedtak om driftsstans på anleggsdeler skal sendes i kopi til alle konsesjonærer som kan bli berørt. En konsesjonær mottar i utgangspunktet vedtak om alle driftsstanser innenfor sitt område. Konsesjonær kan selv oppdatere varslingsliste ved å legge til eller trekke fra anlegg/stasjoner innenfor sitt område. Dersom konsesjonær ønsker å motta kopi av vedtak om driftsstanser i flere anleggsdeler skal det meldes inn til Systemansvarlig/Driftsstanskontoret.

Utsendelse av vedtak om driftsstans følge følgende prinsipp:

- Den som har meldt inn ønsket om driftsstans mottar vedtak.
- Berørte i forbindelse med kobling, sikring, avsikring, etc mottar kopi av vedtak.
- Berørte i forbindelse med produksjonstilpasning mottar vedtak om produksjonstilpasning og kopi av vedtak om driftsstans.
- Berørte i forbindelse med redusert driftssikkerhet for angitte stasjoner mottar kopi av vedtak.

Kopi av vedtak om driftsstans for generatorer/kraftstasjoner sendes normalt ikke til andre konsesjonærer dersom omfanget er mindre enn grenser for UMM.

Systemansvarlig tilstreber å behandle, godkjenne og vedta en innmeldt driftsstans i løpet av 3 uker fra den er innmeldt. For Årsplanen tilstrebes vedtak innen 1.januar.

4 Kostnadsdekning

Eventuelle kostnader ved vedtatt driftsstans skal dekkes av den aktuelle part:

- Merkostnader ved alternativ gjennomføringsmåte dekkes av konsesjonær.
- Flaskehalskostnader dekkes av systemansvarlig.
- Eventuell KILE-kostnad dekkes etter vanlige regler av den konsesjonær som eier de anlegg som har utfall.

Vedtak og nødvendig underlag lagres i verktøyet for koordinering av driftsstanser.

5 Rutiner ved omprioritering av driftsstanser

Ved krav om mer langsiktig planlegging hos konsesjonærene vil systemansvarlig tilstrebe å ikke flytte eller avlyse godkjente utkoblinger uten at det er en god grunn for dette. Dersom forutsetningene for godkjenningen av en driftsstans endres vesentlig skal flytting/avbrytning vurderes opp mot merkostnadene for konsesjonærene. Anleggseier må følgelig være forberedt på å dokumentere sine merkostnader ved omprioritering av driftsstansen.

Omprioritering innebærer at en vedtatt driftsstans avlyses eller at utkoblingstidspunkt/ innkoblingstidspunkt utsettes med mer enn 4 timer. Dersom konsesjonær ikke starter arbeidet på spenningsløst nett innen 4 timer etter utkoblingstidspunktet, regnes driftsstansen som avlyst og omprioritert.

Før en eventuell omprioritering skal systemansvarlig foreta et overslag over samfunns- økonomisk nytte ved flytting av driftsstansen, samt innhente kostnader fra konsesjonærene. Driftsstansen bør omprioriteres dersom merkostnader for konsesjonær er mindre enn forventet økning i samfunnsøkonomiske nytte ved flytting.

Dekning av merkostnader ved omprioritering av driftsstanser

I henhold til fos §17 skal merkostnader ved omprioritering av driftsstanser betales av den som har initiert omprioriteringen. Dette kan være systemansvarlig, produsenter, berørte nettselskap eller anleggseiere som selv ønsker å omprioritere sine driftsstanser.

Praksis ved omprioritering av driftsstanser:

- Når systemansvarlig fatter vedtak om omprioritering av en driftsstans skal det foreligge en begrunnelse med vurdering av samfunnsøkonomiske nytte og merkostnader for konsesjonær.
- Det skal framgå hvem som skal dekke kostnaden og størrelsen på denne.
- Kostnader skal aksepteres av den som initierer driftsstansen.
- Ved omprioritering skal faktura sendes til Statnett v/ Driftsstanskontoret.
- Omprioriteringer som skyldes årsaker utenfor konsesjonærens kontroll skal det ikke betales for. Dette omfatter blant annet værforhold og andre uforutsette og ikke kontrollerbare hendelser

Ved spørsmål vennligst ta kontakt med driftsstanskontoret pr. telefon eller e-post til driftsstanskontoret@statnett.no